

Філософ «знайшов себе»... на війні

Софія КОТОВИЧ

Із часів Другої світової війни, а може, й раніше, традиційним вітаням борців за незалежність нашої держави є слова «Слава Україні!», і відповідь – «Героям слава!». Вимовляючи їх до недавня, мені здається, що ми не дуже, особливо молоді, вникали в суть того, хто такі герої. Сьогодні всім стало зрозуміло, що це ті люди, які не на словах, а зі зброєю в руках, боролися і нині протистоять лютиям ворогам нашої молоді незалежної країни. Напередодні найбільшого державного свята України я хочу розповісти про одного з таких героїв, який одним із перших влився в лави захисників Батьківщини і, ризикуючи своїм життям та здоров'ям, відстоював нашу свободу. І хоч він каже, що немає нічого в його вчинку і службі героїчного, але насправді захист Вітчизни від агресора – це вищий прояв любові до неї і особистості відваги. Адже сьогодні ні для кого не таємниця, що багато наших співвітчизників ховаються від служби, воліють уникають мобілізації...

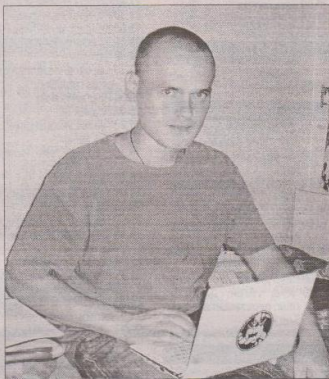
Звати цього героя Артем Ткач. Він рік служив у добровольчому батальйоні територіальної оборони «Горинь». А народився на Дальському Сході, в Приморському краї північно-східного загарбника. Коли йому було 2 роки, сім'я переїхала в Україну й поселилася в Костополі. Там він до 5 класу навчався в одній зі шкіл міста. А потім стався біда – хлопець втратив батьків, і своє навчання продовжив у Вербському інтернаті. Закінчивши 9 класів, Артем вступив до Острозького обласного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою. Він був серед перших випускників цього нині авторитетного і високореєтингового навчального закладу.

Отримавши атестат зрілості і хорошу підготовку, випускник ліцею подав документи до Одеського інституту сухопутних військ, але не зміг пройти за конкурсом, бо тоді ще не було ЗНО і знання та вміння абітурієнта, м'яко кажучи, не були вагомим аргументом для приймальної комісії. Не пройшовши до військового ВНЗ, Артем Ткач успішно склав екзамен і став студентом нашої Острозької академії. Він обрав для вивчення філософію. Але за такою спеціальністю випускнику було важко знайти вакансію, тож хлопець працював на різних роботах. У мирному житті філософію не надто були потрібні, а ще під час революції, війни – потрібні війні і всім людям, навіть без спеціальності. Тож, можна сказати, що Артем знайшов себе... на війні.

Згадуючи свою громадську активність, Артем Ткач розповідає, що в 2004 році був учасником Помаранчевої революції, бував на київському Майдані. Туди ж він поїхав і наприкінці 2013 року, коли народ повстав проти влади Януковича. Коли переважна більшість майданців роз'їхалася додому, Україна втратила Крим і назрвала війна на Донбасі, в Острозькому райвійськкоматі з'явилася вільна вакансія, майже 2 місяці він служив там, і одним із перших покинув захищений кабінет і пішов добровольцем захищати Україну.

Потрапив Артем Ткач у батальйон територіальної оборони «Горинь». Він був сформований із добровольців Рівненської області. Звісно, вороги, знаючи, хто їм протистоять, називали захисників карателями, кілька разів брехали, що нібито він знищений. Але насправді мешканці нашого краю героїчно воювали, і хоч були втрати, але

позицій «Горинь» не здавала. Захисник Вітчизни розповідає, що в умовах бойових дій дуже допоміг вишкіл на полігоні в Тучині. Там вчили усьому, що необхідно знати і вміти робити під час сучасної війни, – від рит-



тя окопів до стрільби зі всіх видів зброї. Особливо важливо це було для тих хлопців, які, як і Артем Ткач, були новобранцями і раніше не служили у війську.

Закінчивши підготовку на полігоні, батальйон вирушив на Донбас. Спочатку були у Солнцевому Донецької області, де відбулося перше «хрещення градами», а потім разом зі своїми товаришами був у Амвросіїві (там за 21 день витримали 28 обстрілів із різних видів зброї, зокрема «Градів», мінометів, САУ та ін.); в Запорізькій області (для психологічної реабілітації, поповнення зброєю, особового складу, а також для охорони об'єктів); у Краматорську (охороняли об'єкти у тоді вороже налаштованому проти українських військ місті, обороняли його на периферії від терористів); у Соледарі, Дебальцевому (забезпечували вихід з «котла» українських військових). Попри такий важкий і довгий шлях, за словами Артема, багато хто із перших бійців «Горині» повернувся знов у стрій і служитиме вдруге.

Під час служби герої моєї розповіді «перекваліфікувався» із піхотинця в артилериста. Він каже, що коли для батальйону виділили три 100-міліметрові гармати МТ-12 «Рапіра» (б'є на відстань до 9 км), то не було кому з них стріляти. Тож була сформована артилерійська батарея, яка складалася з двох частин: у першій – хлопці, які мали навички стрільби з гармат, інша – з учорашніх піхотинців без досвіду. Як не дивно, але артилерія – один із найнебезпечніших родів військ. Артем каже, що його підрозділ називали смертниками. Ще б пак – сучасна техніка, яку мають терористи, дуже швидко «вираховує» місце стрільби і «накриває» ударом у відповідь вогневу точку. До того ж, якщо в полон потрапив український артилерист, його терористи розстрілюють відразу.

Артем критикує Мінські домовленості. Він каже, що під час його служби і тепер, коли терористи стріляють із 120-міліметрових гармат, а українські війська отримують наказ не стріляти, – це абсурд. Все мало б бути так, що коли бандити один раз чи два порушили тишу – кінцею усім домовленостям. Так би було логічно. Але наша сторона вчиняє навпаки – терпить, вивозить із зони бойових дій і своєї території «двохсоті» та «трьохсоті» і мовчить. Терористи цим тільки й користуються, щоб обстрілювати підконтрольні Україні території, наші блок-пости.

Захисник Вітчизни каже, що якби військам була чітка коман-

да, то вони б очистили українську землю від цієї гидоти зі зброєю за кілька днів чи тижнів. І не допомогли б їм ніякі найманці, які прийшли до нас як окупанти, заробітчани і грабіжники.

– Так говорили більшість моїх побратимів в нашому батальйоні та інших військових підрозділах, – каже Артем і підтверджує, що без величезної підтримки північно-східного сусіда: його надсучасної зброї, набоїв, регулярних військ, консультантів і грошей – війна взагалі б не почалася. – Наш північно-східний агресивний сусід веде проти України замасковану (так звану гібридну) війну. Окрім регулярних військ, там є ще найманці, з контрактників, досвідчених військових, які пройшли першу і другу чеченської війни, були в Афганістані та інших гарячих точках. Є серед них і злочинці, яких випустили за умови, що вони будуть воювати на боці терористів. Із місцевих воювати хочуть відсотків 20, а то й

менше, бо більшості не платять гроші (хоча російським найманцям обіцяють платити значно більше), вони, «ситі» війною і так званими ДНР, ЛНР і Новоросією, хочуть миру, спокою, достатку, яких годі їм чекати. Багато хто йде до терористів із примусу, хоча це правда, що велика частина населення дуже негативно ставиться до українських військових. Був випадок, коли бандити не мали що їсти та курити, то просилися в українську армію. Подібних ситуацій є багато – здаються, переходять, перебігають лінію фронту, бо не хочуть воювати.

Найважче – витримати психологічно. Артем повернувся без серйозних поранень, але виснажений морально. Під Амвросіївою було багато обстрілів, гинули бійці і мирне населення. Якось щіплим солдатам довелося збирати понівечені тіла, кінцівки, голови. Страшно були видовище і робота. Таке не забути. Багато допомагали волонтери, особливо Світлана Панченко з «Волонтерів Острожчини», за що Артем їй дуже дякує, забезпечували харчами, медикаментами та усім необхідним. Хлопець розказав, що Острозька районна лікарня разом із військовим ліцеєм закупили спальники, яких вистачило майже на весь батальйон «Горинь».

– Це ніяка не антитерористична операція, а повномасштабна війна, – на закінчення нашого спілкування зазначив захисник Вітчизни. – Я не знаю, чи це комусь вигідно, я не розумію, чому не дають команди до наступу. Не так важливо, що у нас гірша техніка, ми – сила, бо є великий патріотизм, сила духу. Хлопці один за одного стоять гроюю. Дуже багато тримається на цьому. Наші не воюють за гроші, як сепаратисти. Кажу відверто – хочеться назад. Там життя чимось простіше. Людей розпізнаєш буквально за добу-дві: хто на що здатний і хто чим дихає. Таке зробити важко у мирному житті. Слава Україні! Героям слава! Головне, щоб хлопці трималися і поверталися живими та неушкодженими.

Артем повернувся в Острог ще 10 березня, під час першої хвилі демобілізації. Коли ми спілкувалися, хотів стати на облік у центрі зайнятості, шукав роботу, чекав на отримання статусу учасника АТО. Про плани не говорив, але казав, що у випадку, якщо не знайде роботу, то, напевне, знову поїде на війну. Незодавно, завдяки сприянню влади та ректорату Острозької академії, боєць АТО отримав кінмату в гуртожитку університету. Тепер він ще шукає роботу. ■